

Rigsdagstidende.

1850.

Forhandlingerne paa Landstinget.

N° 45.

Syttende Møde.

Firsdagen den 26de Februar.

(Fortf.)

Neergaard (fortsat): Vist er det, at det Nyttige og det Nødvendige ligger hinanden saa nær, at Grændsen ofte ikke lader sig paavise. Man kan derfor vel med Sandhed sige, at der gives Stier og Beie, vel ogsaa Landeveie, som ikke ere nødvendige; men man kan ikke sige, at Landets Beie saavel som Gangstierne i det Hele ikke skulle være nødvendige og fornødne for Almeenvellet. Jeg troer altsaa, at jeg rigtigt har paastaet, at Expropriation ei bør anvendes for at tilbeibringe, hvad der er nyttigt eller gavnligt for enkelte Personer eller for en enkelt Commune, og at Analogien med Expropriationen af Jord til Beie og Stier, der i det Hele ere nødvendige, og i al Fald nyttige for Alle, ikke er træsfende. Jovrigt erklærer jeg mig tilfulde enig i hvad den første Landssthingsmand for 3die Valgfreds (Kierkegaard) har erklæret, at det ogsaa er imod min Jøselse, at jeg erklærer mig imod en Expropriation af Jord til Haver; thi jeg erkjender tilfulde Rigtigheden af, at der ved et Fattighuus findes en Have. Jeg kan slet ikke være enig i, at der i denne Henseende skulde være Forskjel mellem Tjen og andre Steder; en Have er fuldtvel saa gavnlig i Sjyllands Hedeegne, som i Tjen; Grunden, hvorfor jeg troer, at man ikke bør indlade sig paa at optage Jord til Haver i Loven, er, som forhen sagt, at man gaer ind paa et ganske nyt System, der hidtil ikke har været optaget i Lovgivning, og som vilde føre noget vidt, i hvilken Henseende jeg allerede har tilladt mig at henvise til den af den samme ærede Landssthingsmand foreslaaede Størrelse for Haverne; thi, idet jeg erkjender, at den af ham foreslaaede Størrelse vilde være passende for en Have til en enkelt Familie,

vil han dog vist være enig med mig i, at den er en aldeles upassende for en Have til flere Familier. Naar man først betræder en Bei, der ligger udenfor det gjældende Princip, saa fører den for vidt, og man vil siden for-gjæves søge om en Grændse. Jeg er tilfulde enig med den høitærede Indenrigsminister i, at den foreliggende Lov vil være et godt Correctiv imod den meget omtalte Lyst til at for-drive Fattige fra Districterne. Jovrigt troer jeg, at man dog maaskee turde smigre sig med et noget sangvinisk Haab, hvis man vilde antage, at det var muligt aldeles at forhindre saadanne Forholdsregler; vor nærværende Lovgivning har paa det bestemteste forbudt dem, og jeg veed ikke rettere, end at Øvrigheden søger at afværge dem. Da der desuagtet ere Egne i Landet, hvor man virkelig fordriver de Fattige, saa er det aldeles imod Loven og mod Øvrighedens Foranstaltninger, og jeg troer rigtignok, at, om end denne Lov kom ud, vil det ikke være umuligt, at Forstanderskaberne og Sognebeboerne kunne forenes om i denne Henseende at handle ulovligt. Jeg skal dermed ende.

H. Jørgensen: Jeg skulde ikke have ønsket at tage Ordet, da denne Sag er drøftet fra saamange Sider, naar det ikke var for at gjøre nogle Bemærkninger i Anledning af hvad den 6te Landssthingsmand for 6te Valgfreds (Holberg) med saa megen, megen Kraft har yttret. Han har nemlig, saavidt jeg opfattede ham, sagt, at det var absolut nødvendigt, at disse Huse byggedes i Byerne. Jeg har saamænd saa mange Gange talt Huusmændenes Sag, og det med godt Held, som man altid har, naar man taler denne Sag rigtigt godt, men jeg kan dog ikke her billige, hvad den ærede Rigsdagsmand her har sagt; thi vi skulle ikke blot tage Sagen i Betragtning fra den Fattiges, men ogsaa fra de andre Sider. Nu, f. Ex., jeg sætter, at en By bestaaer af mange